

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

3. Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України» № 916-14 від 13.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/916-14>
4. Постанова КМУ від 2.02.2011 р. № 389 «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-p>
5. Постанова Верховної ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів", № 2632-17 від 21.10.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2632-17>
6. The Global Innovation Index. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
7. Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uipv.org/ua/vsjogo.html>
8. Коліщук О.В. Зарубіжний досвід інноваційного розвитку економіки. Вісник Черкаського університету: Економічні науки. 2017. №3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://econom-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/2381>
9. Western NIS Enterprise Fund [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://wnisef.org/wp-content/uploads/2017/01/Western-NIS-Enterprise-Fund-Richnii--Zvit-2016.pdf>
10. Носова Є.А., Могге Д.Б. Сучасний стан та особливості функціонування венчурних інвестиційних фондів в Україні. Ефективна економіка № 3, 2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5491>
11. Закон України «Про інститути спільного інвестування» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>
12. Vernadsky Challenge [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vernadskvchallenge.com/ru>
13. Noosphere Community (2017-04-22). Live stream | Vernadsky Challenge 2017 | Finals | Main Event. Процитовано 2017-07-24 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=KCIokj6F2LY>

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

Константинова Т.В., аспірант кафедра управління бізнесом
Одеська національна академія харчових технологій

Існує різні засоби використання терміна "економічна трансформація", але практичні аспекти та наслідки їх застосування для розвитку спільноти є складними. Виділимо основні напрями зростання розвитку країн. По-перше, це наслідки економічних перетворень та змін продуктивності в країнах з низьким рівнем доходу. По-друге, повинно більш серйозно розглянути економічну трансформацію (від промислового розвитку до торгівлі). По-третє, інструменти та політика економічної трансформації повинні бути розроблені та впроваджені. Це означає достатню внутрішню і ринкову складові промислової політики, відповідний фінансовий сектор, який може виділяти нові фінансові ресурси та потреби у довгостроковій перспективі розвитку, а також у глобальному масштабі з точки зору відповідних інструментів «допомоги торгівлі». Сьогодні, уряд нашої країни розробляє нові інструменти (наприклад, використання гарантій), використовуються нові можливості (суверенні облігації), але вони розробляються та впроваджуються в рамках стратегії економічної трансформації, а також,

продовжує акцентувати увагу на економічних перетвореннях. Ідеї потрібно перетворити на внутрішні дії в країні з низьким доходом, оскільки дослідження та глобальні рамки дійсно відіграють сприятливу роль.

В результаті дослідження було запропоновано дев'ять основних принципів, які допоможуть лідерам скоротити витратний та марний розрив між розробкою стратегії та її впровадженням. З часом, практика може змінюватися, бізнес-моделі порушуватися, технології розвиваються, але принципи мають залишатися незмінними, так як вони є основою розробки та впровадження стратегії. Виділимо основні принципи існування стратегії. По-перше, це принцип впровадження стратегії є таким же важливим, як і її розробка. У розробку стратегії вкладаються значні ресурси, творчий час та енергія, тобто, необхідно приділити багато уваги до її впровадження, так як це важлива частина забезпечення програми, яка необхідна для реалізації стратегії. По-друге, це принцип відповідальності за впровадження розробленої стратегії. Після розробки та впровадження стратегії необхідна відповідальність за контролем та її реалізацією, щоб стратегія давала результати та досягнула поставленої мети. Варто знати, які відбуваються зміни у підприємстві, та хто керує цими програмами, щоб своєчасно вирішувати проблеми, які виникають та можуть вплинути на реалізацію. По-третє, це принцип реалізації необхідних ресурсів. Успішна реалізація елементів стратегії потребує активне збалансування напрямків ведення бізнесу шляхом вибору та забезпечення потрібного рівня ресурсів для кожного з етапів, які мають різні потреби. По-четверте, це принцип використання потреб споживачів та пропозиції конкурентів. Для розробки та ефективного впровадження стратегії необхідно стежити за потребами споживачів, збирати інформацію щодо конкурентів, контролювати ринкову ситуацію та аналізувати наявні та невідомі ризики. Переваги на ринку займають ті, хто постійно отримують нові знання, аналізують зміни середовища та швидко реагують на вірні рішення та коригування розробки та впровадження стратегії. Наступний принцип, це принцип залучення команди фахівців та ефективне взаємне ділове співробітництво. В процесі розробки та впровадження стратегії необхідні фахівці з різних галузей знань, які б вірно встановлювали пріоритети стратегії та посилювали їх. Далі йде принцип ефективного прийняття рішень та керування ними. Необхідно розраховувати, аналізувати ризики та взаємозалежності як на початку, так і впродовж всього впровадження, створювати потужну структуру управління, щоб посилити відповідальність, володіння та упередження до дії, виходячи з узгоджених показників та найважливіших етапів. Наступний принцип перевірки ефективності існуючих ініціатив, перш ніж починати нові. Завдяки вірному управлінню, лідерству, контролю та звітності, можливо регулярно оцінювати «портфель» стратегічних ініціатив. Необхідно створювати нові ініціативи у відповідь на нові потреби, але сперше, треба переконатись, що існуючі ресурси так організації здатні їх впровадити. Наступний, це принцип надійного стратегічного планування. У сучасних бізнес-середовищах цикли стратегічного планування повинні бути більш швидкими, динамічними та гнучкішими, ніж у минулому. Проблеми мають бути обосновані, та плани їх вирішення корегуватися у співвідношенні до мети та шляхів досягнення успіху. Наступне, це принцип заохочення робітників. Керування

відповідальністю за розробкою та впровадженням стратегії повинно вміщувати в себе заохочення робітників, активне формування ефективної культури підприємства, стимулювання робітників до відповідальності за реалізацію стратегічних програм та змін.

Аналіз діяльності з розробки та впровадження стратегії показав процес трансформації бізнесу у перші два роки є досить ресурсовитратним. Порушуються питання про готовність власника чекати, поки трансформація бізнесу почне окупатися. Багато національних підприємців харчової промисловості згодні з тим, що в середньому три роки потрібно на окупність бізнесу. Власники ритейлу та іншого бізнесу, які стали на шлях трансформації, повинні розуміти, що горизонт планування – це довгострокова перспектива. Не менш важливий аспект під час трансформаційних змін – це прийняття рішень. Слід зауважити, що однією з перешкод для інвесторів є момент переходу бізнесу від лідера до команди. Є те, що бізнес базується на особистості, де рішення приймає власник. Перехід від бізнесу особистості до бізнесу команди є досить складним часто внаслідок невпевненості у власній команді, а іноді – неготовності лідера делегувати свої повноваження. Постає необхідність у якісному підборі кадрів, які відповідають встановленій мети та потребам компанії.

Власники українського бізнесу повинні розуміти, що шлях до успіху в часи великих змін лежить через трансформацію. Для процвітання бізнесу, який є частиною масштабної трансформації країни потрібна готовність до широких горизонтів планування, прозорість ведення бізнесу та побудова ефективного механізму прийняття рішень. Український ринок, що розвивається - цікавий для інвесторів, і світові ритейлери будуть з'являтися на ньому та можуть поглинути його. Трансформація українського бізнесу – це процес неминучий, якщо компанія хоче бути конкурентоспроможною поряд з глобальними гравцями. Бізнес повинен дотримуватися деяких умов трансформацій, щоб бути привабливим для інвесторів. Згідно з результатами дослідження, проведеного в Україні, 64% керівників готові проводити радикальну трансформацію операційної моделі бізнесу. Протягом наступних трьох років 78% українських бізнес-лідерів планують вдосконалити процеси впровадження інновацій та підвищити ефективність. Сучасний бізнес - це технології та все, що робиться з них. Чим модернізованіше компанія, тим ефективнішим та продуктивнішим стає бізнес. Але для цього, технології мають стати справжнім “серцем” бізнес-стратегії, а її імплементація повинна супроводжуватися впровадженням технологічних рішень.

Високі темпи розвитку цифрових технологій ускладнюють прийняття рішень стосовно стратегії найму працівників. Керівники вимушені балансувати між удосконаленням навичок існуючих кадрів, збереженням найталановитіших працівників і залученням нових висококваліфікованих кадрів, що вимагає змін у кадровій політиці. Одним з найбільших викликів цифрової трансформації бізнесу є підготовка працівників до нової автоматизованості, яка передбачає широке застосування штучного інтелекту та високий рівень автоматизації.

Проте інновації не завжди є вкрай необхідними для бізнесу, і до їх впровадження необхідно ставитися виважено. Якщо ж компанія планує долучитися до “цифрових перегонів”, варто знати основні “правила безпеки”, аби

бізнес не став заручником нових технологій. Світові компанії зосереджують свою увагу на тому, яким чином вони можуть досягти вищої прибутковості, інвестуючи в нові технології та кадри, змінюючи бізнес-моделі, що, в свою чергу, має посприяти досягненню вищої рентабельності портфеля продуктів і послуг.

Література

1. Кононова І.В. Методичний інструментарій оцінки стійкості функціонування підприємства // Інноваційна економіка.– 2011.– №5 // www.nbuv.gov.ua.
2. Шубравская Е. Устойчивое экономическое развитие: понятие и направление исследований // Экономика Украины.– 2005.– №1. – С. 36–42.

ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ ДО АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Корсікова Н.М., к. е. н., доцент кафедри менеджменту та логістики
Одеська національна академія харчових технологій

Необхідність переведення вітчизняної економіки на інноваційний шлях відтворення є визначальною в можливості виходу країни з тривалої перманентної кризи і переходу до стійкого економічного зростання. Але це не можливо якщо не буде сформований ефективний економічний механізм, здатний активізувати інноваційну діяльність на всіх рівнях господарського комплексу. Впродовж довгого часу ученими і практиками здійснюється пошук нових і вдосконалення існуючих механізмів ефективного управління процесом інноваційного розвитку, проте дотепер ця проблема все ще залишається не вирішеною. В період тотальної нестабільності у всіх сферах життєдіяльності наявний кадровий, науково-технологічний, економічний та інтелектуальний потенціали, вимагають розробки інтегрованого, системного підходу, здатного активізувати інноваційну діяльність на всіх рівнях господарського комплексу.

Так, безумовно, першоосновою інноваційного процесу є наука. Наука як об'єкт управління є складнокерованою, оскільки має високий ступінь невизначеності результатів. Враховуючи непередбачуваність результатів, науково-технологічна продукція фундаментальних наук на конкретному відрізку часу не завжди знаходить прямого споживача і, тому, в своїй основі знаходиться поза ринковими відносинами. Вона, як правило, повинна фінансуватися з коштів державного бюджету. Економічний механізм інноваційного процесу повинен забезпечувати зв'язок фундаментальних наук з прикладними дослідженнями, що є ще складнішою проблемою. Але держава може ініціювати відрахування на розвиток фундаментальної науки з боку різних комерційних структур, спільних підприємств, позабюджетних фондів, звільняючи їх прибутки від податків, надаючи їм певні пільги при кредитуванні і т.ін., що, власне, і передбачає Закон України «Про інноваційну діяльність» [1].

Організації, що здійснюють прикладні дослідження, проектні і конструкторські роботи, можуть увійти до складу крупних підприємств або інших підприємницьких структур в якості бізнес – одиниць. Це дасть їм можливість відразу, або на договірних засадах одержувати прибутки від упровадження і

ЗМІСТ

1.	ТЕНДЕНЦИИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЛОГИСТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ АПК ГОМЕЛЬЩИНЫ Исайчикова Н. И., к.э.н., доцент Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого	3
2.	ОРГАНИЧЕСКОЕ ПРОИЗВОДСТВО КАК ОДНО ИЗ НАПРАВЛЕНИЙ РАСШИРЕНИЯ ЭКСПОРТА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ Винник О. Г. ст. преподаватель, Шваякова О. В., ст. преподаватель Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого	5
3.	МАТЕМАТИЧНИЙ МЕТОД АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ: МОДЕЛЬ ІЄРАРХІЙ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ Шекера С. С., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	9
4.	УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ Асауленко Н. В., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	11
5.	ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ Брюшкова Н. О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	13
6.	ІНСТИТУТИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В ІНТЕГРОВАНІХ СТРУКТУРАХ У ВИНОРОБСТВІ Бондаренко С.А., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	15
7.	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ Седіков Д. В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	19
8.	БЮДЖЕТНІ МЕХАНІЗМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Добрянська Н.А., д.е.н., професор, ОНПУ, м. Одеса Шевченко А.А., к.е.н., доцент, ОДАУ, м. Одеса Карастаматі Т.О., магістрант, ОНПУ, м. Одеса	21
9.	ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ Коліщук О. В., аспірант, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	23
10.	ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ Константинова Т.В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	27
11.	ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ ДО АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Корсікова Н.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	30
12.	ТЕНДЕНЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Криницька О. О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	32
13.	ДЕРЖАВНІ РЕГУЛЯТОРНІ ЗАХОДИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ ЯК КОНКУРЕНТНА СКЛАДОВА КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	35
14.	ПРОВІДНА РІЛЬ ДЕРЖАВИ В ПІДВИЩЕННІ ІННОВАЦІЙНО- ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ Мужайло В.Д., к.е.н., доцент, Кривоногова І.Г., к.е.н., ст. викл., Чабаров В.О., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	38
15.	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ Немченко В. В., д.е.н., професор, зав. кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	40
16.	ОГЛЯД МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	43